

บันทึกการประชุม  
คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย  
การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....  
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ  
ครั้งที่ ๒  
วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๐  
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๐๖ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

---

**กรรมการวิสามัญผู้มาประชุม คือ**

- |                                                |                                       |
|------------------------------------------------|---------------------------------------|
| ๑. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์                | ประธานคณะกรรมการวิสามัญ               |
| ๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์ | รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง |
| ๓. พลเอก อุดม บุญบั้ง                          | รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง   |
| ๔. นางสาวอรจิต สิงคาลวณิช                      | รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สาม   |
| ๕. นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข                     | เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ            |
| ๖. พลเรือเอก ธราธร ขจิตสุวรรณ                  | โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ                 |
| ๗. พลเอก พิรุณ แฝ้วพลสง                        | กรรมการวิสามัญและประธานที่ปรึกษา      |
| ๘. ศาสตราจารย์สม จาตุศรีพิทักษ์                | กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา            |
| ๙. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์                      | กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา            |
| ๑๐. พลอากาศเอก จิรวัฒน์ มุลศาสตร               | กรรมการวิสามัญ                        |
| ๑๑. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่                     | กรรมการวิสามัญ                        |
| ๑๒. พลอากาศเอก ณรงค์ศักดิ์ สึงขพงศ์            | กรรมการวิสามัญ                        |
| ๑๓. นางนรรรัตน์ พิมเสน                         | กรรมการวิสามัญ                        |
| ๑๔. นายปรกรณ์ นิลประพันธ์                      | กรรมการวิสามัญ                        |
| ๑๕. ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง         | กรรมการวิสามัญ                        |
| ๑๖. นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด                    | กรรมการวิสามัญ                        |
| ๑๗. พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร                      | กรรมการวิสามัญ                        |
| ๑๘. ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล                 | กรรมการวิสามัญ                        |
| ๑๙. นายศรีศักดิ์ ว่องส่งสาร                    | กรรมการวิสามัญ                        |
| ๒๐. นายสมพร เทพสิทธา                           | กรรมการวิสามัญ                        |
| ๒๑. นายสุพันธุ์ มงคลสุธี                       | กรรมการวิสามัญ                        |

**กรรมการวิสามัญผู้ลาประชุม คือ**

- |                                   |                |
|-----------------------------------|----------------|
| ๑. พลเอก ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข       | กรรมการวิสามัญ |
| ๒. พลเอก วิษณุ เทพหัสดิน ณ อยุธยา | กรรมการวิสามัญ |
| ๓. พลเอก สกล ขึ้นตระกูล           | กรรมการวิสามัญ |
| ๔. พลเอก สมหมาย เกาฏีระ           | กรรมการวิสามัญ |
| ๕. พลเอก อภิวัชร์ คงสมพงษ์        | กรรมการวิสามัญ |
| ๖. ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต        | กรรมการวิสามัญ |

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ คือ

- นางสาวสรญา โสภากเจริญวงศ์

นิติกรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานคณะกรรมการการวิสามัญ ๓

สำนักกรรมการ ๒

ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็น คือหน่วยงานอิสระของรัฐสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. นายวิชาญ อนงค์

ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและ

ออกเสียงประชามติ ๔

๒. นายสุรเดช สุขสุลาภ

พนักงานเลือกตั้ง

๓. นายชูสิทธิ์ ลิขิตมันชัย

นิติกร

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

๑. นางสาวอุไรวรรณ รังคะอุไร

ผู้เชี่ยวชาญประจำตัว

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นายสมพร เทพสิทธา

๒. พลตรี เอกกมล สิ้นหนิง

ผู้เชี่ยวชาญประจำตัว

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พลเอก พิรุณ แฝ่วพลสง

๓. นางสาวดวงพร จุลตามระ

ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง

๔. นายกฤษฎา แย้มบรรจง

ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นายสุพันธุ์ มงคลสุธี

๕. ดาบตำรวจ สุเมธ แสงโพธิ์

ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการวิสามัญมาครบองค์ประชุมแล้ว ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ ประธาน  
 คณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม  
 สรุปผลได้ดังนี้

## ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

### ๑.๑ บุคคลภายนอกขออนุญาตเข้าร่วมประชุม คือ

- |                                |                                                                                                |
|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ๑.๑.๑ นางสาวอุไรวรรณ รังคะอุไร | ผู้เชี่ยวชาญประจำตัว<br>สมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติ<br>นายสมพร เทพสิทธา                       |
| ๑.๑.๒ พลตรี เอกกมล สิ้นหน่ง    | ผู้เชี่ยวชาญประจำตัว<br>สมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติ<br>พลเอก พิรุณ แฝ่วพลสง                   |
| ๑.๑.๓ นางสาวดวงพร จุลตามระ     | ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว<br>สมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติ<br>ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง |
| ๑.๑.๔ นายกฤษฎา แยมบรรจง        | ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว<br>สมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติ<br>นายสุพันธุ์ มงคลสุธี               |
| ๑.๑.๕ ดาบทำรวจ สุเมธ แสงโพธิ์  | ผู้ช่วยดำเนินงานประจำตัว<br>สมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติ<br>นายมนตรี ศรีเอี่ยมสะอาด            |

### ที่ประชุมอนุญาต

### ๑.๒ การตั้งที่ปรึกษาากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการการวิสามัญ

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญ มีมติตั้งที่ปรึกษาากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการการวิสามัญ คือ นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

### ๑.๓ การแปรญัตติ

กำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน ซึ่งขณะนี้สมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติยื่นคำขอแปรญัตติ จำนวน ๑ ท่าน คือ นายณรนิติ เศรษฐบุตร (ประเด็นมาตรา ๑๗)

### ๑.๔ เอกสารประกอบการพิจารณา (เพิ่มเติมจากการประชุมครั้งที่แล้ว)

- แบบสอบถามการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ผ่านทางเว็บไซต์ ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ

### ที่ประชุมรับทราบ

## ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

**มติที่ประชุม :** เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินการในส่วนเกี่ยวข้องกับบันทึกการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๒๙ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญจึงมีมติ ดังนี้

- ๒.๑ รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑ วันศุกร์ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยไม่มีการแก้ไข
- ๒.๒ ให้เปิดเผยบันทึกการประชุม โดยเผยแพร่ทางเว็บไซต์
- ๒.๓ ให้นายสุชาติ ตระกูลเกษมสุข เลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและลงลายมือชื่อในบันทึกการประชุมที่ผ่านการรับรองแล้วเพื่อเผยแพร่ทางเว็บไซต์ต่อไป

๒.๔ ในการพิจารณารับรองบันทึกการประชุมของคณะกรรมการธิการวิสามัญ ให้มีการรับรองบันทึกการประชุมสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง คือ บันทึกการประชุมในครั้งการประชุมของวันพฤหัสบดีและวันศุกร์จะนำมาพิจารณารับรองบันทึกการประชุมทุกวันพฤหัสบดีของสัปดาห์ถัดไปในคราวเดียวกัน

### ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

- พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (เรียงลำดับมาตรา) โดยเริ่มพิจารณา หมวด ๑ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก มาตรา ๑๐ เป็นต้นไป

ที่ประชุมคณะกรรมการธิการวิสามัญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... (เรียงลำดับมาตรา) โดยเริ่มพิจารณา หมวด ๑ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก มาตรา ๑๐ เป็นต้นไป สรุปได้ดังนี้

หมวด ๑ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือก ไม่มีการแก้ไข

- ไม่มีประเด็นอภิปราย

มติที่ประชุม : ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญมีมติให้คงไว้ตามร่างเดิม

มาตรา ๑๐ ไม่มีการแก้ไข

- ไม่มีประเด็นอภิปราย

มติที่ประชุม : ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญมีมติให้คงไว้ตามร่างเดิม

มาตรา ๑๑ รอการพิจารณา

ประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการธิการวิสามัญ

(๑) ประเด็นแนวคิดในการพิจารณาการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

คณะกรรมการธิการวิสามัญ ได้พิจารณาว่า ที่ผ่านมามีการอภิปรายถึงบทบัญญัติในมาตรา ๑๑ ในประเด็นต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ได้แก่ เหตุผลในการแบ่งกลุ่มเป็นจำนวน ๒๐ กลุ่ม การแบ่งกลุ่มสตรีเป็นหนึ่งในกลุ่มซึ่งเป็นการแบ่งโดยใช้เกณฑ์เพศสภาพ มิใช่การแบ่งโดยใช้เกณฑ์อาชีพ ประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญต่าง ๆ การแยกกลุ่มทำนอกรวมกลุ่มบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคงซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ที่ควรแบ่งย่อยให้ละเอียดมากขึ้นหรือไม่ การเข้ากลุ่มของกลุ่มเพศที่สามจะเป็นกลุ่มอัตลักษณ์อื่นตามมาตรา ๑๑ (๑๕) หรือไม่ เป็นต้น

กรรมการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้ชี้แจงว่า สืบเนื่องจากการจัดทำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้มีการพิจารณาว่าสมควรมีวุฒิสภา ดังนั้นเมื่อพิจารณาหน้าที่และอำนาจที่สำคัญของวุฒิสภาคือการให้ข้อเสนอแนะและแสดงความคิดเห็น รวมถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปประเทศ ในส่วนการพิจารณาการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาจึงได้พิจารณาแนวคิดของการเลือกกันเอง โดยเห็นว่าปัจจุบันแนวคิดของวุฒิสภาเป็นสภาที่ปึกษานั้นไม่เหมาะสมกับยุคสมัย และการจะได้สมาชิกวุฒิสภาที่เป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองก็ควรมีที่มาจากบุคคลผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาความรู้ต่าง ๆ ให้หลากหลายมากที่สุด จะเหมาะสมกว่าการได้สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากสาขาการบริหารราชการแผ่นดินเท่านั้น การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงมีแนวคิดที่แตกต่างไปจากเดิม

ภายหลังจากรัฐธรรมนูญมีผลใช้บังคับ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ สํารวจความคิดเห็นกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเชิญผู้แทนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมเข้าชี้แจงแสดงความคิดเห็น เพื่อประกอบการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ฉบับนี้ โดยเฉพาะผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ชี้แจงว่าได้มีการสำรวจอาชีพของประชาชนไทยเป็นครั้งคราวตามหลักอาชีพมาตรฐานสากล โดยได้นำเสนอข้อมูลการสำรวจอาชีพของประชาชนไทยอายุตั้งแต่ ๔๐ ปีขึ้นไป พ.ศ. ๒๕๕๙ สรุปได้เป็น ๑๐ กลุ่มอาชีพ รวมอาชีพอื่น ๆ เป็นกลุ่มสุดท้าย และแบ่งย่อยได้เป็น ๓๔ อาชีพ อย่างไรก็ตามยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด เนื่องจากการจัดกลุ่มอาชีพตามมาตรฐานสากลยังไม่สอดคล้องกับอาชีพตามทักษะและความเชี่ยวชาญของประชาชนไทยทั้งหมด

นอกจากนั้น ได้พิจารณาส่วนข้อมูลของกระทรวงมหาดไทยที่ได้จากการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กช.๒ค) ซึ่งจัดเก็บโดยกรมการพัฒนาชุมชนเป็นประจำทุกปี สามารถจำแนกอาชีพในชนบทได้จำนวน ๑๓ ประเภท ซึ่งยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด จึงจำเป็นต้องกำหนดกลุ่มอื่น ๆ ไว้เป็นกลุ่มสุดท้าย ท้ายที่สุดจึงได้สอบถามความคิดเห็นของประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ เกี่ยวกับการแบ่งกลุ่ม ซึ่งผลปรากฏว่าประชาชนมีความต้องการต่าง ๆ เช่น ให้แบ่งแยกกลุ่มทำนาออกจากกลุ่มทำสวน กลุ่มประมงที่อาจแบ่งย่อยได้เป็นกลุ่มประมงชายฝั่งและประมงน้ำลึก กลุ่มต่าง ๆ เห็นควรกำหนดไว้อย่างกว้างเพื่อให้ทุกคนสามารถสมัครเข้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ เป็นต้น

ส่วนการกำหนดจำนวนกลุ่ม ได้พิจารณาข้อมูลจากส่วนต่าง ๆ ที่มีจำนวนกลุ่มหลากหลาย ประกอบกับการบริหารจัดการการเลือกของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ผลการแบ่งเป็น ๓๐ กลุ่มอาจมีจำนวนมากเกินไปและไม่เหมาะสมสำหรับการเลือกในอำเภอขนาดเล็กที่อาจไม่มีผู้สมัครครบทุกกลุ่ม รวมถึงความสะดวกในการดูแลมิให้เกิดการทุจริตและศักยภาพของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการดูแลควบคุมการเลือกให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงเห็นว่าจำนวน ๒๐ กลุ่มเป็นจำนวนที่เหมาะสม สำหรับประเด็นกลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคงซึ่งมีข้อห่วงใยว่าจะมีผู้สมัครจำนวนมากเกินไปนั้น คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาว่าบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติที่จะสมัครในกลุ่มการบริหารราชการแผ่นดินและความมั่นคง หากเป็นผู้ประกอบวิชาชีพอื่นด้วย ก็สามารถสมัครเข้ากลุ่มอื่นได้ด้วย เช่น กลุ่มการสาธารณสุข สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพแพทย์ หรือกลุ่มผู้ประกอบอาชีพด้านสิ่งแวดล้อม สำหรับผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านพลังงาน เป็นต้น ดังนั้น การแบ่งกลุ่มทั้ง ๒๐ กลุ่มในมาตรา ๑๑ จึงได้นำเอาแนวทางการแบ่งกลุ่มจากข้อมูลที่ได้จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย รวมทั้งความคิดเห็นของประชาชน โดยเฉพาะประเด็นการแยกกลุ่มอาชีพทำสวนออกจากกลุ่มอาชีพทำนา ในมาตรา ๑๑ (๕) และ (๖) ประเด็นการแยกกลุ่มสตรีต่างหากในมาตรา ๑๑ (๑๔) โดยที่กลุ่มสตรีไม่อาจรวมไว้ในกลุ่มเดียวกับกลุ่มผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพซึ่งเป็นกลุ่มด้อยโอกาสที่ต้องการที่พึงในสังคม ซึ่งบุคคลที่ทำงานเกี่ยวกับสตรีก็สามารถสมัครเข้ากลุ่มนี้ได้ ประเด็นกลุ่มเพศที่สามซึ่งสามารถสมัครเข้ากลุ่มอัตลักษณ์อื่น ในมาตรา ๑๑ (๑๕) ได้ซึ่งเป็นบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะตัวไม่เหมือนบุคคลอื่นและมีการรวมกลุ่มจำนวนหลายคนในสังคม

**(๒) ประเด็นเจตนารมณ์ของมาตรา ๑๑ (๙) เปรียบเทียบ (๑๐) และมาตรา ๑๑ (๑๑) เปรียบเทียบ (๑๒)**

กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้ชี้แจงว่า “กลุ่มผู้ประกอบการอื่นนอกจากกิจการตาม (๙)” ในมาตรา ๑๑ (๑๐) หมายถึงกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจขนาดใหญ่ระดับประเทศต่าง ๆ จึงเป็นกลุ่มที่มีขนาดการประกอบธุรกิจที่แตกต่างจาก “กลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน” ในมาตรา ๑๑ (๙)

**(๓) ประเด็นการกำหนดให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น โดยไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์ของจังหวัดขนาดต่าง ๆ หรือจำนวนประชาชนผู้มีคุณสมบัติสมัครเข้าแต่ละกลุ่มตามข้อเท็จจริง**

กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้ชี้แจงว่า เจตนารมณ์ของการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ มิได้คำนวณจากสัดส่วนประชากร แต่เป็นการดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาจากการเป็นตัวแทนกลุ่มอาชีพ ความเชี่ยวชาญ และความรู้ความสามารถในสาขาต่าง ๆ จึงไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดอำเภอหรือขนาดจังหวัด และในลำดับสุดท้ายอาจมีบางจังหวัดที่ไม่มีสมาชิกวุฒิสภาซึ่งมาจากจังหวัดนั้นเลยก็ได้ เพราะถือว่าสมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยตามกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ไม่ใช่ผู้แทนจากจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง

**(๔) ประเด็นเจตนารมณ์ของมาตรา ๑๑ (๑๗)**

กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อซักถามว่า “กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน” ในมาตรา ๑๑ (๑๗) หมายถึง บุคคลที่มีลักษณะอย่างไร และผู้สมัครในกลุ่มนี้จะต้องมีคุณสมบัติเป็นสมาชิกภาพในกลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ ตามมาตรา ๑๓ (๓) เป็นเวลาสิบปีหรือไม่

กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้ชี้แจงว่า “กลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน” ในมาตรา ๑๑ (๑๗) หมายถึง กลุ่มบุคคลซึ่งมีการรวมตัวเพื่อทำประโยชน์สาธารณะหรือมีความสนใจในประเด็นของสังคม เช่น กลุ่มบรรณรักษ์เรื่องเด็กหรือเรื่องป่าไม้ลำธาร เป็นต้น คำว่า “ประชาสังคม” เป็นคำที่แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า “Civil Society Organization” โดยผู้สมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๗) อาจใช้ประสบการณ์ในการทำงานจากกลุ่มต่าง ๆ มานับต่อกันให้ได้สิบปีเพื่อเป็นคุณสมบัติในการสมัคร โดยไม่จำเป็นต้องทำงานในกลุ่มเดียวเป็นเวลาสิบปีก็ได้ โดยกลุ่มประชาสังคม กลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกันในมาตรา ๑๑ (๑๗) ไม่จำเป็นต้องมีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ทั้งนี้ ผู้สมัครจะต้องชี้แจงว่าตนมีประสบการณ์หรือความเชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หากเป็นกรณีนับเวลาต่อกันโดยคณะกลุ่ม เช่น การทำนาไม่ครบสิบปีก็ไม่อาจนับเวลารวมกับการทำธุรกิจไม่ครบสิบปีได้ เป็นต้น

**(๕) ประเด็นบุคคลที่มีคุณสมบัติสามารถเลือกสมัครได้ในหลายกลุ่ม**

กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อซักถามว่า บุคคลที่มีคุณสมบัติสามารถเลือกสมัครได้ในหลายกลุ่ม สามารถเลือกเข้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตามความประสงค์ใช้หรือไม่ และการไม่เลือกเข้ากลุ่มอื่นที่ตนก็มีคุณสมบัติจะไม่เป็นปัญหาใช้หรือไม่ โดยสำหรับผู้หญิงมีข้อสังเกตว่าอาจจะเลือกสมัครได้ทั้ง ๒๐ กลุ่ม แต่ผู้ชายจะสมัครได้ ๑๙ กลุ่ม ส่วนบุคคลเพศที่สาม

ที่นอกจากจะสมัครเข้ากลุ่มอัตลักษณ์อื่น ก็ยังสมัครเข้ากลุ่มตามอาชีพของตนได้ ทั้งนี้ หากมีกรณีที่มีความปรากฏต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอไม่ว่าด้วยเหตุใดว่าผู้สมัครผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามก็จะต้องดำเนินการตามบทบัญญัติในมาตรา ๒๑

### (๖) ประเด็นวิธีการเลือก

**กรรมวิธีการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ** มีข้อซักถามว่า การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภามาตรา ๑๐๗ แห่งรัฐธรรมนูญ จำเป็นต้องมีการเลือกกันเองและการเลือกไขว้ในทุกระดับหรือไม่ การกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกกันเอง แต่หากตามกระบวนการมีการเลือกกันเองเพียงแค่ระดับอำเภอและระดับจังหวัด แต่อาจมีผู้เสนอให้ในระดับประเทศไม่ใช้วิธีเลือกกันเอง จะเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ หรือการเลือกกันเองเพียงสองระดับก็ถือว่าสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแล้ว หรือหากเป็นกรณีการเลือกกันเองโดยตรงในระดับอำเภอและระดับจังหวัด แต่มีการเลือกไขว้ในระดับประเทศ จะเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ หรือการมีการเลือกไขว้และเลือกกันเอง แล้วให้ประชาชนลงคะแนนเลือกในลำดับสุดท้าย จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

**กรรมวิธีการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ** ได้ชี้แจงว่า สำหรับวิธีการเลือกนั้น รัฐธรรมนูญมาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดถึงการเลือกกันเอง โดยในมาตรา ๑๐๗ วรรคสองและวรรคสามให้เลือกในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ จึงหมายถึงการเลือกกันเองทั้งสามระดับ ทั้งนี้ หากมีการเลือกกันเอง โดยมีการเลือกโดยวิธีอื่น เช่น ให้ประชาชนเลือกด้วย เป็นต้น อาจส่งผลถึงการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ในการนี้ กรรมวิธีการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แสดงความคิดเห็นว่า สรุปว่าต้องมีการเลือกกันเอง โดยจะมีการเลือกไขว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

### (๗) ประเด็นการเตรียมความพร้อมในการตรากฎหมายลำดับรองตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง

**กรรมวิธีการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ** มีข้อซักถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความพร้อมในการออกประกาศลักษณะอื่น ๆ ทำนองเดียวกันตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง อย่างไร เนื่องจากเห็นว่าสัมพันธ์กับบทบัญญัติในมาตรา ๔๐ ถึงมาตรา ๔๒ นอกจากนั้น การที่มาตรา ๑๑ วรรคสอง กำหนดให้ใช้คำว่า “การมีลักษณะอื่น ๆ ทำนองเดียวกัน” จะทำให้เกิดปัญหาจากการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ และอาจนำไปสู่การฟ้องร้องดำเนินคดีด้วย

**กรรมวิธีการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง** ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีส่วนร่วมในการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภานอติดหลายครั้ง โดยมีประธานคณะกรรมการการเลือกตั้งเข้ามีส่วนร่วมในการสรรหาและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ สำหรับการกำหนดคำว่า “หรืออื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน” ในอนุมาตราต่าง ๆ ก็เพื่อให้ครอบคลุมทุกคน และเพื่อให้บุคคลทุกคนสามารถสมัครเข้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้โดยการแสดงเอกสารและหลักฐานรับรองคุณสมบัติของตน จึงถือได้ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งมีประสบการณ์ในการดำเนินงานในลักษณะนี้และการตรากฎหมายลำดับรองก็คาดว่าจะตราโดยสอดคล้องกับบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ และคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถออกประกาศได้ภายในกำหนดเวลาสิบวันนับแต่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ การแบ่งเป็น ๒๐ กลุ่ม คาดว่าไม่อาจครอบคลุมได้ทั้งหมด การกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง จึงอาจไม่เกิดประโยชน์ ซึ่งอาจพิจารณาต่อวรรคสองของมาตรา ๑๑ ออกได้ เนื่องจากการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแบ่งเป็น ๕ ภาค มิได้มี

การกำหนดหลักเกณฑ์ลักษณะอื่น ๆ ไว้ แต่เป็นการให้ผู้สมัครยืนยันคุณสมบัติของตนและคณะกรรมการการเลือกตั้งก็เชื่อตามนั้น

**กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ** แสดงความคิดเห็นว่า แม้คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่อาจประกาศกำหนดลักษณะอื่น ๆ ได้ครอบคลุมทั้งหมด แต่ก็ควรกำหนดหลักเกณฑ์ของลักษณะอื่น ๆ เพื่อให้สะดวกแก่การพิจารณารับหรือไม่รับสมัครของผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอตามมาตรา ๒๑ เพื่อให้ดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ หรืออาจพิจารณาให้เป็นมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ได้

**กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ** ได้ชี้แจงว่า การกำหนดความในมาตรา ๑๑ วรรคสอง เป็นการกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดเอกสารและขยายความคุณสมบัติต่าง ๆ โดยผู้สมัครจะรับรองเอกสารต่าง ๆ ตามความเห็นจริง การรับรองเอกสารที่เป็นเท็จก็กำหนดโทษไว้ค่อนข้างสูง การคงมาตรา ๑๑ วรรคสองไว้ จะเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

#### (๘) ประเด็นคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร

**กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ** มีข้อซักถามว่า คุณสมบัติในการมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปีที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๘ ก. (๓) แห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑ ประกอบมาตรา ๑๓ (๒) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ แต่ความในมาตรา ๑๐๘ ก. (๓) ตอนท้าย แห่งรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ว่า “...หรือเป็นผู้มีลักษณะตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา” หมายความว่า จะมีผู้สมัครบางส่วนที่ไม่จำเป็นต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปีหรือไม่ และบทบัญญัติส่วนนี้ปรากฏในส่วนใดของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ฉบับนี้ นอกจากนี้ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ มีความจำเป็นต้องประกอบอาชีพในประเทศไทยหรือไม่

**กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ** ได้ชี้แจงว่า ความในมาตรา ๑๐๘ ก. (๓) ตอนท้าย แห่งรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดไว้ว่า “...หรือเป็นผู้มีลักษณะตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา” ปรากฏในมาตรา ๑๓ วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ฉบับนี้ ซึ่งกลุ่มที่ไม่จำเป็นต้องมีคุณสมบัติเกี่ยวกับประสบการณ์สิบปี ได้แก่ สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๔) และผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๕) นอกจากนี้ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ไม่จำเป็นต้องประกอบอาชีพในประเทศไทยเท่านั้น

เนื่องจากการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๐๗ นอกจากจะเป็นประเด็นกลุ่มอาชีพแล้ว ยังครอบคลุมบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม ตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๑๐๗ ที่ประสงค์ให้สมาชิกวุฒิสภามีส่วนในการช่วยพิจารณาร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรว่ามีความครบถ้วนสมบูรณ์และรอบด้านหรือไม่ เนื่องจากสภาผู้แทนราษฎรเสนอและพิจารณากฎหมายตามนโยบายของพรรคการเมืองและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ จึงยังขาดความคิดเห็นจากภาคส่วนของกลุ่มคนที่มีประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้วุฒิสภามีบทบาทในการเป็นสภาเติมเต็มความรอบคอบในการตรากฎหมายและการดำเนินการต่าง ๆ ทั้งนี้ สอดคล้องกับมาตรการ

ต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการในกระบวนการตรากฎหมายภายใต้รัฐธรรมนูญนี้ เช่น การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เป็นต้น การแบ่งกลุ่มตามมาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง จึงกำหนดให้การแบ่งกลุ่มจะต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ ซึ่งปรากฏในมาตรา ๑๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่กำหนดให้ทุกคนสามารถสมัครเข้ากลุ่มใดก็ได้ การแบ่งกลุ่มในมาตรา ๑๑ จึงเป็นแนวทางเบื้องต้นซึ่งแบ่งอย่างไรก็ได้ แต่ทุกคนที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามจะต้องมีช่องทางในการสมัครได้

**กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ** มีข้อสังเกตว่า แม้ความในมาตรา ๑๓ วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะกำหนดยกเว้นไม่ใช้บังคับเกณฑ์คุณสมบัติสิบปีแก่สตรีซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๔) และผู้สูงอายุ คนพิการหรือทุพพลภาพ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มอัตลักษณ์อื่น ซึ่งสมัครในกลุ่มตามมาตรา ๑๑ (๑๕) เนื่องจากมีคุณสมบัติที่ชัดเจนโดยสภาพและไม่สามารถวัดด้วยเกณฑ์ปีได้ แต่หากพิจารณาจากบทบัญญัติมาตรา ๑๐๘ ก. (๓) ของรัฐธรรมนูญ สามารถตีความได้ว่าอาจมีกลุ่มอื่นนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ที่จะสามารถได้รับยกเว้นคุณสมบัติดังกล่าวได้ โดยอาจกำหนดให้บางกลุ่มใช้เกณฑ์คุณสมบัติห้าปีหรือแปดปีได้โดยมีเหตุผลสนับสนุนที่ชัดเจน นอกจากนี้ มีข้อซักถามว่า ภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๐๘ ก. (๓) จะสามารถกำหนดไม่ใช้เกณฑ์คุณสมบัติสิบปีแก่การนับรวมเวลาคุณสมบัติของบุคคลโดยคณะกลุ่มในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ฉบับนี้ได้หรือไม่

**กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ** ได้ชี้แจงว่า รัฐธรรมนูญมาตรา ๑๐๘ ก. (๓) กำหนดไว้ว่า “มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี” ซึ่งมีคำสำคัญคือคำว่า “ในด้านที่สมัคร” กำหนดขอบเขตไว้ ดังนั้น จึงไม่อาจนับรวมเวลาคุณสมบัติของบุคคลโดยคณะกลุ่มได้

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการธิการวิสามัญมีมติให้รอการพิจารณาและมอบหมายว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุลสกร กรรมการธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จัดทำเอกสารแสดงรายการกฎหมายลำดับรองที่จะต้องตราตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ พร้อมข้อมูลการเตรียมความพร้อมในการดำเนินการดังกล่าว และนำเสนอต่อที่ประชุมต่อไป

#### **มาตรา ๑๒**

#### **รอการพิจารณา**

#### **ประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการธิการวิสามัญ**

(๑) ประเด็นการเปลี่ยนแปลงจำนวนกลุ่มจะส่งผลกระทบต่อทางเลือกในระดับต่าง ๆ หรือไม่

**กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง** ชี้แจงว่า การเปลี่ยนแปลงจำนวนกลุ่มอาจส่งผลกระทบต่อทางเลือกในระดับต่าง ๆ ได้ แต่ไม่มาก เนื่องจากไม่ว่าจะมีจำนวนกลุ่มเท่าใด ในขั้นสุดท้ายของกระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาก็จะต้องได้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนเป็นลำดับที่หนึ่งและสองของแต่ละกลุ่มทั้งสิ้น

## (๒) ประเด็นการกำหนดวันเวลาเลือกสมาชิกวุฒิสภา

กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อซักถามว่า นอกจากการกำหนดวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๑๒ แล้ว จะต้องมีการกำหนดเวลาเลือกด้วยหรือไม่ เนื่องจากในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีการกำหนดเวลาเลือกด้วย

กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้ชี้แจงว่า กำหนดเวลาเลือกแต่ละจังหวัดอาจพิจารณาแตกต่างกันตามความเหมาะสม แต่ไม่จำเป็นต้องเริ่มต้นและสิ้นสุดพร้อมกัน โดยในระดับอำเภอจะเลือกทุกกลุ่มในเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ตามต้องดำเนินการให้เสร็จภายในหนึ่งวัน โดยไม่เกินเวลาเที่ยงคืน ทั้งนี้ หากมีการร้องเรียนระหว่างการเลือกในแต่ละระดับไม่ทำให้การเลือกสะดุดหยุดลง โดยกรณีที่ผู้สมัครซึ่งถูกลบชื่อออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครก่อนการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลฎีกาภายในสามวันนับแต่วันที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งลงชื่อ ตามมาตรา ๒๔ ประกอบมาตรา ๒๓ วรรคสอง

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญมีมติให้รอการพิจารณา ภายหลังจากที่คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาประเด็นกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาแล้ว

### มาตรา ๑๓

ไม่มีการแก้ไข

### ประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ

- ประเด็นคุณสมบัติในการเกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือเคยทำงานหรือเคยศึกษาอยู่ในเขตอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก ตามมาตรา ๑๓ (๔)

กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อซักถามว่า คุณสมบัติในการเกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือเคยทำงานหรือเคยศึกษาอยู่ในเขตอำเภอที่สมัครรับเลือกเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองปีนับถึงวันสมัครรับเลือก ตามมาตรา ๑๓ (๔) หากบุคคลที่เป็นข้าราชการได้รับคำสั่งให้รับผิดชอบครอบคลุมพื้นที่หลายจังหวัด บุคคลดังกล่าวจะสามารถเลือกสมัครในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งตามหน้าที่ความรับผิดชอบได้หรือไม่ แม้ไม่ใช่จังหวัดที่เป็นที่ตั้งของสำนักงาน

กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้ชี้แจงว่า หากมีหลักฐานว่าเคยทำงาน ณ จังหวัดใด หรือมีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบตามคำสั่งให้รับราชการครอบคลุมจังหวัดใด ก็สามารถสมัครในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งได้ทั้งสิ้น

กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ที่ผ่านมาคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ได้รับสมัครในกรณีดังกล่าว อย่างไรก็ตาม กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเดิมได้กำหนดใช้คำว่า “ติดต่อกัน” ด้วย จึงควรพิจารณาว่าควรเพิ่มเติมให้เหมาะสมหรือไม่ ซึ่งในประเด็นนี้ กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดคำว่า “ติดต่อกัน” ไว้ตามมาตรา ๑๓ (๔) เนื่องจากอาจมีกรณีการไปทำงานในจังหวัดอื่นและมีการย้ายไปย้ายมา ผู้สมัครในกรณีดังกล่าวจะเลือกสมัครได้ในทุกจังหวัดที่ตนทำงาน เช่น อธิการบดีของมหาวิทยาลัย สามารถลงสมัครได้ในทุกจังหวัดที่มีวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยได้ ทหารซึ่งได้รับคำสั่งให้รับผิดชอบเขตพื้นที่ครอบคลุมหลายจังหวัดก็สามารถเลือกสมัคร ณ จังหวัดใดจังหวัดหนึ่งได้ แม้ไม่เคยเดินทางไปจังหวัดดังกล่าวก็ตาม เป็นต้น

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญมีมติให้คงไว้ตามร่างเดิม

**มาตรา ๑๔****ไม่มีการแก้ไข****ประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการการวิสามัญ****(๑) ประเด็นลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ (๒๐) และ (๒๖)**

กรรมการการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อซักถามว่า ลักษณะต้องห้ามว่า “เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก” และ “เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ” ตามมาตรา ๑๔ (๒๐) และ (๒๖) หมายความว่า ในกรณีปกติ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดปัจจุบันไม่สามารถเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช่หรือไม่ เนื่องจากเห็นว่าสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติทุกคนเข้ากรณีเป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกและเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภา นอกจากนั้น การดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกวุฒิสภาสามารถเป็นได้เพียงสมัยเดียวตลอดชีวิต

กรรมการการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดปัจจุบันจะสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้จะต้องลาออกจากการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสียก่อนภายในเก้าสิบวัน

**(๒) ประเด็นคำว่า “วันเลือก” ตามมาตรา ๑๔ (๙)**

กรรมการการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อซักถามว่า คำว่า “วันเลือก” ในมาตรา ๑๔ (๙) จะสามารถทราบได้แน่นอนหรือไม่ หรือควรเปลี่ยนเป็นคำว่า “วันสมัครรับเลือก” หรือไม่

กรรมการการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คำว่า “วันเลือก” ที่ปรากฏในมาตรา ๑๔ (๙) สามารถทราบได้ตามบทบัญญัติในมาตรา ๑๒ วรรคสอง (๑) ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศวันเลือกระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ เมื่อพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ ในมาตรา ๑๔ (๙) จึงใช้วันเลือกระดับอำเภอเป็นเกณฑ์กำหนดลักษณะต้องห้ามในอนุมาตราดังกล่าวแทนที่จะเป็นวันสมัครรับเลือก เนื่องจากสิทธิที่จะได้รับเลือกเกิดขึ้น ณ วันเลือกไม่ใช่ ณ วันสมัครรับเลือก เป็นการขยายสิทธิของบุคคล แม้จะใช้คำแตกต่างจากอนุมาตราอื่นก็ตาม

**(๓) ประเด็นคำว่า “ข้าราชการการเมือง” ตามมาตรา ๑๔ (๒๕)**

คณะกรรมการการวิสามัญ ได้พิจารณาว่า คำว่า “ข้าราชการการเมือง” ในมาตรา ๑๔ (๒๕) หมายถึง ข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

**(๔) ประเด็นคำว่า “เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ” ตามมาตรา ๑๔ (๒๖)**

กรรมการการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อซักถามว่า ความในมาตรา ๑๔ (๒๖) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ที่กำหนดไว้ว่า “เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ” กับมาตรา ๑๐๘ ข. (๙) ของรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ว่า “เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้” ยังมีถ้อยคำที่ไม่สอดคล้องกัน ควรกำหนดให้สอดคล้องกันหรือไม่

กรรมการการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เหตุที่ความว่า “เคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ” ในมาตรา ๑๔ (๒๖) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่มีคำว่า “นี้” เนื่องจากเป็นบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญดังเช่นความในมาตรา ๑๐๘ ข. (๙) จึงไม่ต้องเติมคำว่า “นี้” ในประเด็นนี้

**คณะกรรมการการวิสามัญ** พิจารณาได้ว่า ตามความในมาตรา ๑๐๘ ข. (๙) ของรัฐธรรมนูญ และ มาตรา ๑๔ (๒๖) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ บุคคลซึ่งเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันไม่สามารถสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้ แต่บุคคลซึ่งเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับอื่นก่อนหน้าไม่ใช่กรณีตามลักษณะต้องห้าม จึงสามารถสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ ซึ่งหมายความว่า สมาชิกสภานิติบัญญัติ แห่งชาติชุดปัจจุบันไม่สามารถสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ เนื่องจากถือเป็นสมาชิกวุฒิสภาตาม รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันด้วย

**กรรมการการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ** ชี้แจงว่า สมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดปัจจุบันไม่สามารถสมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาประเภทสมัครรับเลือกได้ แต่ยังสามรถเป็นสมาชิกวุฒิสภาประเภทแต่งตั้งได้ เนื่องจากได้รับยกเว้นตามบทเฉพาะกาล\*

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญมีมติให้คงไว้ตามร่างเดิม

#### **มาตรา ๑๕**

**ไม่มีการแก้ไข**

#### **ประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการการวิสามัญ**

##### **(๑) ประเด็นค่าธรรมเนียมในการสมัคร**

**กรรมการการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ** ได้นำเสนอข้อสังเกตของ คณะกรรมการพิจารณาธิการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ว่าค่าธรรมเนียมควรแก้ไขเป็นอัตราห้าพันบาทตามกฎหมายเดิม

**กรรมการการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ** ชี้แจงว่า จากการ รับฟังความคิดเห็นของประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ ได้เสนอให้กำหนดค่าธรรมเนียมในอัตราห้าร้อยบาท ตามเจตนารมณ์ที่ประสงค์ให้ทุกคนสามารถสมัครได้ ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่า จำนวนห้าร้อยบาทเป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญได้พิจารณาว่า เนื่องจากในการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามร่าง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ได้กำหนด ค่าธรรมเนียมไว้ในอัตราหนึ่งหมื่นบาท จึงอาจกำหนดค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิก วุฒิสภาในอัตรากึ่งหนึ่งคือห้าพันบาท อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาประกอบกับความคิดเห็นจาก แหล่งต่าง ๆ พบว่าอัตราห้าพันบาทเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูงสำหรับประชาชนที่อาศัยในต่างจังหวัด ส่วนห้าร้อยบาทจะเป็นอัตราที่ต่ำไป คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงกำหนดไว้ในอัตราสองพันห้าร้อยบาท และจะคืนให้ตามมาตรา ๑๗ ด้วย

ในการประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มา ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้มีมติรับรอง บันทึกรายการประชุม ครั้งที่ ๖ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยไม่มีการแก้ไข อนึ่ง กรรมการการวิสามัญในสัดส่วน คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คำชี้แจงที่ปรากฏในบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๖ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ หน้า ๑๕ บรรทัดที่ ๑ - ๕ นับจากบน มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับคำชี้แจงที่ปรากฏในบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒ วันพฤหัสบดีที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๐ หน้า ๑๒ บรรทัดที่ ๘ - ๑๐ นับจากบน เนื่องจากเป็นเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญ ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมคำชี้แจงตามที่ปรากฏในบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒ ดังกล่าวให้สอดคล้องกัน เป็นดังนี้

“กรรมการการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดปัจจุบัน ไม่สามารถสมัครรับแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาประเภทสมัครรับเลือกได้ แต่ยังสามรถเป็นสมาชิกวุฒิสภาประเภทแต่งตั้งได้ เนื่องจากได้รับยกเว้นตามบทเฉพาะกาล\* เพราะรัฐธรรมนูญมิได้ห้ามไว้และมีได้เป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐”

## (๒) ประเด็นการรับรองเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร

**กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ** มีข้อซักถามว่า ผู้ใดเป็นผู้รับรองเอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร โดยเฉพาะเอกสารหรือหลักฐานอันแสดงว่าตนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านใด ด้านหนึ่งตามมาตรา ๑๑ และผู้รับรองจะมีความรับผิดชอบต่อความถูกต้องแท้จริงของเอกสารและหลักฐานหรือไม่อย่างไร

**กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ** ชี้แจงว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาว่าผู้สมัครในบางกลุ่มอาจเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะหรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านใดด้านหนึ่ง ที่อาจไม่มีเอกสารและหลักฐานรับรองได้ เช่น ผู้ประกอบอาชีพอิสระต่าง ๆ อาชีพทอผ้า เป็นต้น ก็สามารถรับรองคุณสมบัติของตนด้วยตนเอง ให้กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้รับรอง หรือให้สมาชิกในกลุ่มอาชีพเดียวกันเป็นผู้รับรองก็ได้ อีกทั้ง การแสดงเอกสารหรือหลักฐานอันเป็นเท็จเป็นความผิดและมีบทกำหนดโทษ

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญมีมติให้คงไว้ตามร่างเดิม

### มาตรา ๑๖

ไม่มีการแก้ไข

### ประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ

#### - ประเด็นหลักการรับรองตนเอง

**กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ** ชี้แจงว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๖ เป็นไปตามหลักการรับรองตนเอง (self - representation) ที่ให้ผู้สมัครเป็นผู้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม อย่างไรก็ตาม เพื่อความชัดเจนจึงกำหนดให้มีผู้รับรอง ซึ่งได้แก่ ผู้สมัครซึ่งต้องลงลายมือชื่อรับรองเอกสารและหลักฐานของตนเอง และพยายามอย่างน้อยหนึ่งคนเป็นผู้ลงนามรับรองเอกสาร โดยหากเป็นเอกสารและหลักฐานที่มีส่วนราชการรับรองได้ก็ให้ส่วนราชการเป็นผู้รับรองให้ แต่หากเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ไม่มีส่วนราชการรับรองเอกสารและหลักฐานให้ก็ไม่จำเป็นต้องมีการรับรองจากส่วนราชการ โดยสามารถให้สมาชิกที่ประกอบอาชีพเดียวกันรับรองได้ เช่น สมาชิกในกลุ่มรถจักรยานยนต์รับจ้างเดียวกัน เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อป้องกันปัญหาการรับจ้างสมัครรับเลือกซึ่งมีบทกำหนดโทษในมาตรา ๗๔ และปัญหาพยานรับรองเอกสารอันเป็นเท็จซึ่งกำหนดโทษไว้ในมาตรา ๗๕ ซึ่งมีทั้งโทษทางอาญาและโทษทางปกครองโดยถือว่ามิเจตนาไม่สุจริตตั้งแต่แรก

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญมีมติให้คงไว้ตามร่างเดิม

### มาตรา ๑๗

ตัดออกทั้งมาตรา

### ประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ

- ประเด็นการคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในมาตรา ๑๗ (๑)

**กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ** มีข้อซักถามว่า การคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครดังกล่าวให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา และไม่คืนให้ผู้ซึ่งไม่ได้รับเลือกในมาตรา ๑๗ (๑) มีเหตุผลอย่างไร และหากไม่คืนเงินค่าธรรมเนียมจะต้องนำส่งเงินดังกล่าวต่อส่วนใด

**กรรมวิธีการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ** ซึ่งแจ้งว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับการคืนเงินค่าธรรมเนียมการสมัครให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา เป็นแนวคิดที่มีที่มาจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ซึ่งเชื่อมโยงกับการปฏิรูปที่ต้องการให้พรรคการเมืองมีความเป็นสถาบันและการมีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง โดยการเพิ่มเติมเงินที่ใช้ในการสนับสนุนพรรคการเมืองจากแหล่งที่มาที่ถูกต้อง ต่อมาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... จึงได้รับเอาแนวคิดดังกล่าวมาด้วยเหตุผลที่ว่าผู้สมัครเป็นประชาชนทั่วไปและควรได้ค่าธรรมเนียมคืนเมื่อได้รับการเลือกเพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่การทำหน้าที่ด้วย หากตัดมาตรา ๑๗ ออกก็อาจต้องพิจารณาความเชื่อมโยงกับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ด้วย

**กรรมวิธีการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง** ซึ่งแจ้งว่า หากไม่คืนเงินค่าธรรมเนียมจะต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

**คณะกรรมการวิสามัญ** ได้พิจารณาว่า เหตุผลในการคืนค่าธรรมเนียมการสมัครในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ไม่มีความเชื่อมโยงกัน เนื่องจากการคืนให้ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปเพื่อการสนับสนุนสถาบันพรรคการเมือง ซึ่งแตกต่างจากเหตุผลในการคืนให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นการคืนค่าธรรมเนียมให้กับประชาชน ซึ่งไม่ได้กำหนดให้คืนให้ประชาชนที่มาสมัครแต่ไม่ได้รับเลือกตั้งด้วย ประกอบกับ **นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร สภาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ** ได้เสนอคำแปรญัตติขอตัดมาตรา ๑๗ ออกทั้งมาตราด้วย จึงไม่มีเหตุผลอันสมควรในการคืนค่าธรรมเนียมการสมัครให้แก่ผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามความในมาตรา ๑๗ (๑) และหากไม่คืนเงินค่าธรรมเนียมจะต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งไม่จำเป็นต้องกำหนดเป็นมาตรา ๑๗ (๒) อีก จึงควรตัดมาตรา ๑๗ ออกทั้งมาตรา ในการนี้ **กรรมวิธีการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ** ไม่ขัดข้อง

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญมีมติให้ตัดมาตรา ๑๗ ออกทั้งมาตรา

**มาตรา ๑๘**

**ไม่มีการแก้ไข**

- ไม่มีประเด็นอภิปราย

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญมีมติให้คงไว้ตามร่างเดิม

**มาตรา ๑๙**

**ไม่มีการแก้ไข**

**ประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการวิสามัญ**

- ประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... **สภานิติบัญญัติแห่งชาติ**

**กรรมวิธีการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ** ได้นำเสนอ ข้อสังเกตของคณะกรรมการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... **สภานิติบัญญัติแห่งชาติ** โดยคณะกรรมการมีข้อสังเกตว่าบทบัญญัติในมาตรา ๑๙ มีความจำเป็นและมีวัตถุประสงค์อย่างไร ซึ่งในการปฏิบัติอาจควบคุมได้ยากเพราะอาจมีการเปิดเผยข้อมูลต่อสื่อมวลชนและผู้สมัครรับเลือกสามารถเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับตนเองได้อยู่แล้ว

**กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ** ชี้แจงว่า บทบัญญัติ มาตรา ๑๙ มีวัตถุประสงค์ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ที่มีให้เปิดเผยข้อมูล ซึ่งการเปิดเผยให้ทราบจำนวนผู้สมัคร อาจเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในการสมัครเข้ากลุ่มที่มีจำนวนผู้สมัครน้อยเพื่อให้การเลือกเป็นไปโดย เทียงธรรม โดยมาตรา ๑๙ ไม่มีความประสงค์บังคับแก่ผู้สมัคร

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการธิการวิสามัญมีมติให้คงไว้ตามร่างเดิม

**มาตรา ๒๐**

**ไม่มีการแก้ไข**

- ไม่มีประเด็นอภิปราย

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการธิการวิสามัญมีมติให้คงไว้ตามร่างเดิม

**มาตรา ๒๑**

**ไม่มีการแก้ไข**

**ประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการธิการวิสามัญ**

- ประเด็นมาตรการการดำเนินการต่อผู้สมัครที่ถูกผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำนวยการสั่งไม่รับสมัคร

**กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ** มีข้อซักถามว่า กรณีผู้สมัคร ที่ถูกผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำนวยการสั่งไม่รับสมัครเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม แต่ในท้ายที่สุดไม่ใช่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม จะมีมาตรการดำเนินการต่อผู้สมัคร ดังกล่าวอย่างไร ทั้งนี้ ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่รับผิดชอบตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัครจะตรวจสอบ คุณสมบัติโดยละเอียดและเข้มงวด ซึ่งแนวพิจารณาในชั้นศาลจะเห็นชอบตามความเห็นที่เจ้าหน้าที่ ตรวจสอบคุณสมบัติจัดทำเสนอ โดย **คณะกรรมการธิการวิสามัญ** ได้พิจารณาว่า ผลการดำเนินการเป็นไป ตามหลักทั่วไปคือไม่มีผลย้อนหลังในการเยียวยาสิทธิที่เสียไปของผู้สมัคร แต่ผู้สมัครสามารถดำเนินคดี เรียกร้องค่าเสียหายในทางแพ่งและทางอาญาได้

**กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ** ชี้แจงว่า กระบวนการ ดำเนินการต่อกรณีดังกล่าวจะปรากฏในมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ ตามลำดับ ซึ่งกำหนดให้มีการ ฟ้องร้องต่อศาลฎีกาได้โดยผู้ออกคำสั่งโดยไม่ชอบจะต้องรับผิดชอบ

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการธิการวิสามัญมีมติให้คงไว้ตามร่างเดิม

**มาตรา ๒๒**

**รอการพิจารณา**

**ประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการธิการวิสามัญ**

- ประเด็นกำหนดระยะเวลาห้าวันในการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม

**กรรมาธิการวิสามัญในสัดส่วนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ** มีข้อซักถามว่า กำหนดเวลา ห้าวันเป็นระยะเวลาที่เพียงพอสำหรับการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครแล้ว หรือไม่ เนื่องจากที่ผ่านมามีต้องใช้เวลามากกว่าห้าวันในการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ซึ่งจะต้องมีการขอข้อมูลจากส่วนราชการต่าง ๆ โดยกำหนดเวลาที่เหมาะสมอย่างน้อยควรมีกำหนด สิบวัน อีกทั้ง ข้อมูลที่จะต้องตรวจสอบจะมีที่มาจากทุกอำเภอในประเทศไทยซึ่งจะต้องพิจารณา กำหนดเวลาให้เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

**กรรมาธิการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง** ชี้แจงว่า กำหนดเวลาตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่จะกำหนดไว้เจ็ดวันนับแต่วันปิดรับสมัครสำหรับการ สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตและสิบวันสำหรับการสมัครสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ สำหรับกำหนดเวลาห้าวันในมาตรา ๒๒ นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปด้วยความรวดเร็วเพื่อให้เสร็จสิ้นภายในสิบห้าวันก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยการตรวจสอบจะมีการส่งหนังสือสอบถามไปยังส่วนราชการที่มีทั้งส่วนราชการที่มีและไม่มีฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และบางส่วนราชการมีหน่วยงานกระจายไปทั่วประเทศไทยซึ่งจะมีความยุ่งยากในการตรวจสอบ ระยะเวลาห้าวันเป็นเพียงระยะเวลาปฏิบัติงานในการตรวจสอบ แต่การคัดค้านสิทธิสามารถดำเนินการได้ตลอด

**คณะกรรมการการวิสามัญ** ได้พิจารณาว่า ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมีจำนวนประมาณ ๗,๐๐๐ – ๘,๐๐๐ คน แต่ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะมีจำนวนประมาณ ๗๐,๐๐๐ – ๑๐๐,๐๐๐ คน กรรมการการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงควรพิจารณาทบทวนกำหนดเวลาห้าวันในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๒ เป็นเวลาสิบวันหรือสิบห้าวัน เพื่อให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญมีมติมอบหมาย ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล กรรมการการวิสามัญในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พิจารณาทบทวนกำหนดเวลาห้าวันในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๒ เป็นเวลาสิบวันหรือสิบห้าวัน เพื่อให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและสอดคล้องกับกำหนดเวลาการดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... และนำเสนอในที่ประชุมในการประชุมครั้งต่อไป

#### มาตรา ๒๓

ไม่มีการแก้ไข

#### ประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการการวิสามัญ

- ประเด็นกำหนดเวลาการพิจารณาของศาลฎีกา

**กรรมการการวิสามัญ** ในสัดส่วนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณากำหนดเวลาพิจารณาของศาลฎีกาโดยการรับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมแล้วสามารถปฏิบัติงานในเสร็จภายในกำหนดเวลาที่มาตรา ๒๓ ได้

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญมีมติให้คงไว้ตามร่างเดิม

#### มาตรา ๒๔

ไม่มีการแก้ไข

- ไม่มีประเด็นอภิปราย

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญมีมติให้คงไว้ตามร่างเดิม

#### ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ พิจารณาการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์สถานีวิทยุแห่งชาติ (www.senate.go.th) เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ

**มติที่ประชุม :** ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญมีมติเห็นชอบให้มีการการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ผ่านทางเว็บไซต์สถานีวิทยุแห่งชาติ (www.senate.go.th) เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ตามเอกสารที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญจัดทำเสนอ โดยมีกำหนด ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันอังคารที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ ถึงวันอังคารที่ ๒๖

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....  
 สภานิติบัญญัติแห่งชาติ